

DE ROEPSTEM

GEWIJD AAN DE KIEZING VOOR DEN WERKRECHTERSRAAD

Leest het bedrog in de kiezerslijsten officieel erkend

Buiten 't Socialisme geen redding.

De anti-socialisten hebben de kiezing voor den werkrechttersraad voor ons op zuiver socialistisch terrein gevoerd.

Ten eerste door de eendracht der werklieden tegen te werken.

Ten tweede door onze kandidaten te bestrijden in naam van den godsdienst, den eigendom en de familie, zooals klaar en duidelijk te lezen staat, in een hunner schimpschrijftjes.

Onze kandidaten hebben nochtans nooit in den raad voorgesteld om den godsdienst af te schaffen, om de kapitalisten te ont-eigenen of de familie te ontbinden.

Wat komt die domme woordenkramerij van godsdienst, eigendom en familie dan te pas?

Geen politiek, geen socialisme in de kiezing voor den werkrechttersraad, zegden de anti-socialisten. Maar dan ook geen anti-socialisme meenen wij.

Neemt nu wel in acht, dat de anti-socialisten, die op den buiten gingen spreken en nog gaan, zoo weinig mogelijk vertellen van den werkrechttersraad en zooveel mogelijk schelden op de rooie dieven, de roode moordenaars, de vijanden van het huisgezin enz.

Wat zou men overigens anders gedaan hebben, aangezien er geene grieven zijn tegen onze rechtters?

Maar in die omstandigheden zeggen wij: heeren knoeiers, aangezien gij den strijd voert op 't gebied onzer politiek en de uwe, ehwel, vooruit dan maar en hoog de roode vlag, hoog ons beginsel. Geen redding voor de werkende klasse buiten het socialisme.

Inderdaad, wat vragen de anti-socialisten?

Eenige hervormingen gestolen uit ons programma, den helft verknoeid en min duidelijk. Een uurken vermindering van werkuren, een kurieus minimum van dagloon, waarbij de werkman akkoord mag maken met zijnen patroon, om terug te geven wat deze laatste meent dat hij te veel heeft betaald.

Verder een wetje op vrouwen en kinderarbeid, een leger van vrijwilligers dat is eene groote gendarmie en mits die onbeduidende hervormingen den vrede met de brave patroons.

Oh arme, wij zeggen dat dit alles niets beslissends oplost, zelfs in de veronderstelling dat de werkersverdeelers deze punten rechtzinnig willen; wat niet is.

De bewijzen zijn er. Sedert zestig jaar doen de katholieken en de liberalen beloften aan de burgers. De lasten gingen verminderen, de legerkosten idem, de nering ging bloeien.

Ware het vierde deel slechts dier beloften volbracht geworden, dan zouden de kleine burgers en boeren in den overvloed baden.

Maar verre van al die beloften te vervullen deed men juist het omgekeerde, de lasten verzwaaarden, men bouwde nieuwe forten, men kocht nieuwe wapens, men verlang den diensttijd en de goedgeloo-vige sullen van kleine burgers en boeren zijn er slechter aan toe als ooit.

Wij herhalen dus tusschen beloven en geven is er nog ruimte en toch zijn al de kleine hervormingen door de anti-socialisten uit ons socialistisch programma gestolen, nog verre van voldoende. Wie zegt dat deze tijdelijke verbeteringen eens doorgevoerd vrede zullen brengen in de wereld, verzoening tusschen kapitalisten en werklieden die liegt en wij zullen het

bewijzen. In acht dagen tijd, melden men ons de volgende feiten:

Te Brussel en te Aalst gaat men eene nieuwe amerikaansche breimachines in werking brengen. Elk mechaniek, geeft 12 dozijnen kousen per dag, en elke werkster kan 4 tot 5 mechanieken oppassen, naar gelang het nummer der sajete die verwerkt wordt.

Zoodat men voortaan per dag en per werkman zal kunnen afleveren 48 tot 60 dozijnen kousen, dat is 576 tot 720 paar per dag.

Dat is een!

In La Gantoise (vlasfabriek) te Gent, komt men verscheidene groote handhekel-lars af te danken en ze aan een minder winstgevend werk te plaatsen, daar men het nu gevonden heeft, om het vlas direkt van de hekelmachines naar de spleeters te zenden.

Is twee!

Altijd dezelfde week, verwittigde men de pakjesmakers der Grasfabriek, dat zij loonaftrok hadden te ondergaan of dat men perskens zou doen komen hebben, van Engeland, waarop meisjes konden werken.

Is drie!

Dezelfde week schreef men ons uit Kortrijk, dat men een graanzuiger kwam te plaatsen aan een bloemmolen en daardoor niet min dan zestiental dragers arbeidsloos werden.

Dat is vier!

Niet langer dan gister berichtte men ons, dat men in La Lys te Gent, de meisjes der pikmachientjes had aangekondigd, dat degenen die wilden drie maanden mochten te huis blijven, daar men nieuwe machientjes ging placeeren waarvan eentje het werk zou doen van vier.

En dat is vijf!

En wij zouden er nog vijf kunnen bij doen, maar 't is onnoodig.

Eh wel, tegen die snelle ontwikkeling van het machienwezen is er niets te doen dan socialistische hervormingen, de ont-eigening van het kapitalisme, de inbezit-neming van het werkmaterieel door de gemeenschap.

Brengen vermindering der werkuren, minimum van loon, tijdelijk een beetje verbetering, zij dooden den invloed niet van de machinale uitbreiding.

Daarom zal het socialisme slechts door-tastende en duurzame hervormingen door-voeren, die arbeid en verkeerden wel-stand aan allen zullen schenken.

Daarom vooruit, mannen! Men heeft socialisme gewild in den strijd, men zal het hebben.

Een godsklop aan de bedriegers

De deftige *Bien Public* heeft de pretentie *Vooruit* te beleedigen omdat wij hem vroegen of hij neen of ja de bedriegerijen goedkeurde die op den buiten in de kiezerslijsten zijn gepleegd.

Volgens de welopgevoede opstellers van dit aristokratisch, bisschoppelijk orgaan mag men *Vooruit* zelfs zonder nader onderzoek beschuldigen van leugen.

Dat is plat, dat is gemeen, maar het tee-kent de woede en de onmacht van den *Bien Public* in deze vuile zaak, waarin hij zich vernedert als de advocaat ervan op te treden.

Wij hebben beweerd dat de kiezerslijsten op den buiten opgemaakt zijn met eene voor-beeldeloze slechtheid, met opzettelijke deug-nieterij en wij zullen het bewijzen.

In al de gemeenten staan er bazen op de lijst.

In sommige gemeenten staan zij in meer-derheid op de lijst.

Zij hebben recht er op te staan, zegt *Le Bien Public* en hij verdedigt zijne zienswijze als volgt:

« Het geen *Vooruit* als patroons aanhaalt zijn handswerklieden, die te huis werken alleen of met een leerjongen voor eigen reke-ning of voor rekening van nijveraars, zooals metsers, schrijnwerkers, smeden, wagenma-kers enz.

» Al deze personen moeten kiezer zijn voor de werklieden-rechters, krachtens artikel 1 paragrafe 2 der wet van 15 augusti 1889 luidend als volgt:

« Door werklieden verstaat men: Am-bachtlieden, meestersgasten, werklieden ar-beidend in de werkhuizen of voor rekening van nijverheidsbazen. »

Eh wel, *Bien Public*, wij hebben u bij de ooren. Degenen die wij als baas opgeven, werken in geen werkhuizen, werken niet voor rekening van nijverheidsbazen, maar werken voor eigen rekening, zij betalen patent, sommigen werken met twaalf gasten.

En toch staan zij op de lijst.

Eh wel, *Bien Public*, ge moet slechte men-schen zijn in uwe redactie om zulke bedrie-gerijen te durven goedkeuren, om aldus te zoeken uwe tegenstrevers, eerlijke werk-menschen te verpletteren.

En wij willen u nog dieper met uwen neus in het vuil uwer partij duwen door het

Officieel erkend bedrog

aan iedereen duidelijk te maken.

Er staan op de lijst ook koopmans in fruit, in vee, in vlas, in bouwmaterialen, bosch-wachters, staatsbedienden, pensionnarissen der hospices, kosters, klokluiders, garde-champettiers, dienstboden, veeartsen enz.

Al die menschen hebben niets te maken met den werkrechttersraad. In zake van ge-schil tusschen hen en hunne dienstboden of andere bedienden is de werkrechttersraad onbevoegd en moeten zij zich wenden tot den vrederechter. De werkrechttersraad van Gent verklaarde zich onbevoegd, om de zaken der koetsiers te beoordeelen en op de lijsten van den buiten gaat men verder, men stelt er de *huurhonders-bazen* op.

De *Bien Public* heeft echter toepet genoeg om zulks te durven loochenen.

Daarom zullen wij hem hier de officieele bewijzen onder den neus duwen.

Voor ons ligt een gedrukt stuk gedagtee-kend van den 12 november, voorzien van het handteeken van den gouverneur en be-helzende de onderrichtingen aan de gemeen-tebesturen, nopens samenstelling der bu-reelen.

En wat treffen wij daar in aan? Let op lezers. De kiezers zijn verdeeld tusschen de bureelen niet per naamletter, maar per stiel. Eh wel, wij vinden dat op het eerste bureel van

Crayshautem.

Worden opgeroepen om voor de werklieden te stemmen:

Barbiërs, beenhouwers, grafmakers, landbouwkundigen.

Op het tweede bureel van hetzelfde kanton stemmen:

Poeldieners en rondleiders.

Op het derde bureel stemmen:

De winkeliers.

TE DEINZE

Worden ook opgeroepen: **bakkers, barbiërs en vleeschouwers.**

TE EVERGHEM

Vinden wij ook opgeroepen... **De kruideniers.**

TE LOOCHRISTY

Zelfde oproep aan de **beenhouwers.**

NAZARETH

Spant geheel zeker de kroon.

Daar vinden wij ingeschreven en opgeroe-pen om ia het eerste bureel te komen stem-men:

Barbiërs, bakkers, koopmans in bouw-materialen, fruitkoopmans, kolenkoop-mans.

TE OOSTERZEEL

Vinden wij opgeroepen, naast de barbiërs, koolbewerkers (?) en **likoristen**, ook de... **ijzerenwegwerklieden.**

De ijzerenwegwerklieden, is dat niet om omver te vallen, gentsche arbeiders?

In de stad worden al deze werklieden onbarmhartig van de lijst geschrapt en de tyran Van den Peereboom vaardigde bij de laatste kiezing voor den Werk- en Nijverheidsraad te Gent het bevel uit, dat de werklieden van het Arsenaal niet mochten mee-kiezen.

TE SOMERGEN

vinden wij als kiezers opgeroepen de voddengarders, die direkt handelaars zijn.

Wij sluiten enfin met

LEDEBERG

en 't laatste is 't slechtste niet, want daar mogen gaan kiezen de groensellendrs, de handelsreizigers, de kolenkoopmans, de trambedienden, de wisselagenten en de ijzerenwegbedienden.

Ziedaar, werklieden, de bedriegerijen openlijk bekend, officieel vastgesteld.

Eh wel, *Bien Public*, gaat gij nu uwen belachelijken hoogten toon laten varen en uwe grove, platte uitvallen tegen *Vooruit* intrekken?

Wij betwijfelen het, omdat wij u kennen. Gij zult zwijgen, het bedrog laten plegen en zeker triomf medekraaien met de bedriegers, wanneer zij de meerderheid halen bij middel der kooplieden en annere rijken, die men zoo onbeschaamd is met de werklieden te doen medestemmen.

Vroeger en Nu!

't Was vroeger zoo goed in den Werkrechttersraad voor de werklieden. Zoo beweert het orgaan der verknoeijs van de kiezerslijsten en het geeft de volgende cijfers:

Vooraleer de socialisten zitting in den raad hadden, 't is te zeggen, van de jaren 1885-87 vinden wij het volgende:

In den loop van die drie jaren kwamen er 1500 zaken voor het verzoeningsbureau.

Van die 1500 zaken werden er 1450 verreffend. Vijftig kwamen op het algemeen bureau.

En van die 50 zijn er 42 uitgevallen ten voordeele van den werkman en 8 ten voordeele van den patroon.

Dus op 1500 zaken werden er 1450 verzoend.

Daar valt niet op te boffen en al wie eens voor den Werkrechttersraad is verschenen zal dit met ons moeten bekennen.

In die verzoening krijgt de werkman, maar al te dikwijls een deel van hetgeen hem rechtmatig toekomt.

Veronderstellen wij, eene weigering van loon. De werkman vraagt 15 frank.

De voorzitter van het verzoeningsbureau, die altijd een baas is, begint tot den werkman te zeggen, gij zijt een beetje overdreven, gij moet ook wat toegeven, 10 frank zou wel genoeg zijn, want wie weet wat de Algemeene Raad nog zal beslissen.

En de werkman krijgt schrik, hij begint daarbij die plagerijen moede te worden en hij geeft toe.

Dat heet verzoenen, wij noemen het in veel gevallen de werklieden op flesschen trekken.

En daarom trachten onze rechtters, als de kans goed staat, de zaak voor den Algemeenen Raad te brengen.

Ziedaar, werklieden, wat die verzoening beteekent.

Ook zijn de zaken die voor den Algemeenen Raad zijn gebracht door de socialisten veel talrijker dan toen de politie- en bazenknechten er zetelden.

't Was vroeger zoo goed in den Werkrechttersraad!!!

Herinnert u goed, werklieden, men vroeg eens aan de werklieden van Carels, die eene

die in
rdt door
grond-
en deze
enden.
om de
liberaal

der arti-
ti-socia-

weg met
bestuur,
hun lot
ede ver-
stischen

den, dat
n, te ge-
hen ver-

we stem
het waard

ars?

egen ons
ne geslo-
eldnams
n.

niet met
n weigert

openbaar
en, er is
len.

nstrevers
meesten
verde-
t met lie-

dat geen
teren?
donker of
rijd?
we stem-
sten, het

de

Gantoise
tijdens en
krachten
alistische
werden
gezonden,
recht en
hedenver-

van het
oorname-
daar van
men van
om hen
erde, ver-
ering dier
aden de
ie kwam
erden van
naar den
verdacht-
egene die
grievens
n; aan de
werksta-
en door de
niemand
deelname
lieden en
et zooge-
n om de
nderen.

Gantoise is
t zij een
liberale
zeker het
oise. Meer
s bewezen
troeit, en
eners, de

s van 60
r anderen
het werk
en zouden
r dat deed
wijst, dat
ait, geeft
n van 15
lgens het

gheid der
oen op de
id. Sinds
d werken
had men
de voeren;
ien, geen
en die de
len daar-

men een
; dan nog
2,75 dat

men de arme na eene geheele week te werken
afnam. En zulke kerels, noemen de socia-
listen hooswichten, hoe moet men hen
noemen?

Het meisje had moed genoeg om het werk
te verlaten, even als degenen die haar opvolg-
den en op wie men denzelfden aftrok wilde
plegen. Waar blijft nu het liberalisme, de
verzoeningsgezindheid, de bezorgdheid der
heeren, de overeenkomst tusschen baas en
gast?

Allemaal leugens, om de werklieden in te
dommelen, maar het lukt niet, de verzet-
geest tegen dwingelandij en uitbuiting kan
men niet smachten.

Niet tevreden met den aftrok op de bano-
meisjes gepleegd, de pakmakerij moest ook
meer uitgezogen worden. Daar immers was
de toestand gunstig, de meerderheid gaat
naar den liberalen kring; zij ook schimpen
op socialist en op vakverenigingen. Bij de
liberalen was redding, daar waar de baas
in de herberg ook zijn pinte drinkt, daar
zouden zij gaan.

22 fr. per week winnen, stond gelijk met
een zeker getal pakken per week.

Hewel, die pakmakers, die wel 20 à 22 fr.
per week winnen, moesten ook getroffen
worden, want al het garen voor de blekerij
wordt nu los samengebonden en aldus ver-
voerd, zoodat de pakmakers al die pakken
kwijt zijn...

Leve de liberale, bezorgde bestuurders!
Verledene week moesten de pakmakers
een dag t'huis blijven, er was geen werk, dat
is zoo wat 3,75 schade! zij konden dan na-
denken over de voordeelen, die toch in het
samen gaan met de bazen en kapitalisten op-
gesloten liggen.

Voor hetzelfde feit brak eens eene werk-
staking uit bij de pakmakers, met gevolg dat
men weder het garen in pakken mocht maken
(dan wonnen de pakmakers 23, 28 en 29 fr.
per week), maar dan waren er nog mannen
onder hen en men liet zich niet bij den neus
leiden.

De hekelaars genieten ook door het ont-
staan der liberale werkersvereniging. Een
aantal hekelmachines wier vlas vroeger,
gelijk overal, met de hand nog eens gekeld
en geklasseerd werd, wordt nu van de
hekelmachines rechtstreeks naar de reparatie
gedaan, 9 hekelaars zijn daardoor overbodig.
Denkt men nu dat de jongst gekomen heke-
laars hun werk verlaten? Neen, de mannen
voor wien het toeval nu wilde dat de heke-
machines werkten, moeten koorden kappen,
een werk waaraan men door neerstig werken,
8 tot 10 fr. op 69 uren kan winnen, dat is 4
tot 6 fr. per week min dan een hekelaar
gewoonlijk ontvangt.

Tis waar, soms mag men voor een dag
naar het magazijn gaan voor zakken van 80
tot 100 kilos ts dragen, of bommen te s'lepen,
of ergens elders te gaan helpen of vervangen
aan 0,20 per uur. (Wat kolosaal **liberale
loon!**) — Ja, zeggen de meesters, mijnheer
de bestuurder is nog braaf want hij kan u
wegzenden en hij doet het niet.

Dat zou er nog aan ontbreken. Bij die
afgestelden zijn er werklieden die 15 tot 20
jaar in *La Gantoise* werken, en men spreekt
van geluk omdat men ze nu niet de straat op
schuift als een hond, omdat men uit winst-
bejag hun werk vervangen heeft.

Als zulke gevallen zich vroeger voordeden,
dan waren 't de jongsten die aan ander werk
gesteld werden, en zij behielden hun ge-
woon loon. Maar nu is alles willekeurig. Voor
het bestuur zijn de werklieden, dank aan
verdeling en liberalisme, te zwak om er zich
tegen te verzetten.

Van daar al die nieuwigheden sinds we-
nige weken, die eenige duizende franks uit
den zak der werklieden in den coffrefort van
de liberale en katholieke kapitalisten zullen
brengen.

Begrijpt gij, werklieden, waartoe de wer-
kersverdediging dient? Dat het gebeurde in
La Gantoise u tot les strekke; leert daaruit
dat door onderlinge verdeling, door aan den
sleep te hangen der rijken, uwe armoede zal
vergroten, dat gij meer en meer het slacht-
offer zult worden van allerlei dieverijen.

En waant men nu het socialisme dood,
omdat een dwerg er eens naar geslagen heeft?
Dooddoeners als *La Gantoise* en de werkers-
verdediging schaden ons niet! Het socialisme
is springlevend, het leeft in elk werkmans-
brein, die helder ziet en menschenwaarde
heeft.

Met slaven en domooren zou het bestuur
van *La Gantoise* zoo kunnen blijven handelen,
maar vrijzinnige werklieden zullen dit niet
blijven dulden. De haat hoopt zich op in
't hart der werklieden; zelfs de verdwaalden
worden klaarziende en leeren den goeden
weg kennen.

Daarvan zal men in de kiezing voor den
Werkrechtterraad wel de bewijzen vinden!

AAN DE Kiezers van den buiten

GENTSCHIE KIEZERS,

**Doet al het mogelijke om dit artikel
in handen der buitenkiezers te brengen.**

Gelijk de rijken nu de werklieden in drij
vijandelijke legers willen verdeelen: Socia-
listen, Katholieken en Liberalen, zoo hebben
zij altijd den buiten tegen de stad en de stad
tegen den buiten opgejaagd.

Tot U, buitenlieden, zeiden zij, dat de werk-
lieden der steden malcontenten, oproerma-
kers, luiaards, revolutionnaires, moorde-
naars, brandstichters waren, die door hun
meetings, manifestaties en hun gestadig
vragen naar hooger loon, de schuld zijn dat
alles zoo slecht gaat.

En binst zeiden zij tot ons, dat gij, de
boeren, eene bende fanatieke beesten zijt,
gereed om op commando van pastoor en
kasteelheer, u op de steden te werpen om de
vrijheden van drukpers, vereniging en denk-
wijze te vernietigen, waaraan de steedsche
werklieden houden gelijk aan de appels hun-
ner oogen.

Dit wraakroepend spel heeft jaren geduurd,
het duurt nog en de uitslag heeft maar al te
wel dat misdadig pogen bekrond.

De boer haat de stedeling en de stedeling
veracht den boer.

Dubbele, driedubbele ramp, voornamelijk
voor de werklieden van stad en buiten.

Neen, werklieden van den buiten, wij zijn
uwe vijanden niet, en gij zijt nog min de
onzen.

Neen, onze belangen zijn niet tegenstrijdig,
maar zij komen integendeel zeer goed en vol-
komen overeen, en ver van elkander vijandig
te zijn, zijn wij beiden het slachtoffer van
denzelfden vijand en dit is de rijke niets-
doener, die smeert en zwijert op onzen arbeid,
terwijl wij met vrouw en kinderen van ge-
brek schier omkomen.

Jaarlijksch groeit het getal werklieden en
kleine burgers van den buiten aan, die naar
de steden komen afgezakt, om, hetzij in de
fabrieken bezigheid te vinden, hetzij zich als
winkelier, beenhouder, herbergier of ander-
zins te placieren.

Jaarlijks breiden de fabrieken zich op den
buiten uit en vermeerderd het getal der
boeren-fabriekwerkers.

Hoe meer de gentsche werklieden verdie-
nen, hoe meer de buitenlieden zullen winnen
die naar Gent komen, hoe meer de kleine
burgers van Gent verkoopen en hoe meer
kansen van er door te komen die van den
buiten hebben, die zich in de stad komen
placieren.

Hoe meer de gentsche fabriekwerkers ver-
diene, hoe meer de buitenfabriekwerkers
kunnen vragen in de buitenfabrieken, want
hoe meer de fabriekanten door de concu-
rentie zullen toegelaten zijn te betalen.

En niet alleenlijk zij die naar de stad komen
werken of wonen of zij die in eene buiten-
fabriek arbeiden, hebben rechtstreeksch be-
lang bij de loonsverhoging der werklieden
van de steden, maar allen die op den buiten
van den landbouw blijven leven, zijn in het-
zelfde geval.

Veronderstelt dat van den dag van morgen
de loonen te Gent verdubbelen, wat zal daar
het gevolg van zijn? Dat van 's anderdaags
de werklieden dubbel zooveel vleesch, boter
en eieren zullen koopen als nu. Die dubbele
vraag naar hetgeen de landbouwer verkoopt,
zal den prijs er van doen stijgen en zoo zal
hij een der eersten voordeel trekken uit de
loonsverhoging der steden.

En gelijk de buiten belang heeft dat de
werklieden der steden volop welstand ge-
nieten, zoo hebben wij, werklieden der ste-
den, belang, dat de welstand der buitenlieden
buitengewoon verhoogt.

Hoe meer de landman wint, hoe meer hij
uitgeeft aan kleederen, schoenen, gereed-
schappen, huisgerief en vermaak, allen zaken
die door de stad geleverd worden.

Deze groote aankopen die de buitenlieden
zouden doen van hetgeen wij maken, zouden
de werkelozen van de straten helpen, de
loonen doen stijgen en wij, werklieden der
steden, zouden aanstonds voordeel hebben
uit de lotsverbetering der landbouwers.

Geen menschen dus die vuriger dan wij
verlangen naar de vermindering der pachten,
naar de vermeerdering der loonen van de
hoeveknachten, en mochten eens of morgen
de landslieden eene beweging in 't leven
roepen om tot die wel verdiende verbete-
ringen te komen, in al de steden des lands
stonden al de werklieden op om die verbete-
ringen met de landslieden mede te eischen
en aan het hoofd der beweging zoudt gij de
socialisten vinden, gelijk zij aan het hoofd
aller volksbewegingen staan.

O, werklieden en pachters van den buiten,
uw stijgende nood komt niet omdat wij in de
stad te veel willen winnen; onze ellende is
niet het gevolg van uwe godsdienstige over-
tuiging, neen, maar wel van het volgende:

In België worden er rijkdommen genoeg
geschapen. Dit bewijzen de winkels die prach-
tiger worden, de luxe die vermeerderd, de

steden die verfraaien, de paleizen die ver-
schoonen, de kasteelen waar men nieuwe
vleugels aan bouwt, maar van al die rijkdom-
men, door den boer en werkmans voortge-
bracht, komt er te weinig in hunnen zak
onder vorm van loon.

Werkman en boer werken genoeg, maar
verdienen te weinig. Zij kunnen niet genoeg
koopen en daardoor wordt er te weinig ver-
kocht, daalt alles in waarde en wordt de nood
zoo groot.

Tien duizend rijke grondeigenaars, groot-
nijveraars en handelaars van België ontvan-
gen jaarlijks 500 miljoen rente te samen.

Eh wel, dat die 500 miljoen in den zak
kwamen van den werkmans en den boer, er
zou wat min champagne gedronken worden,
maar wat meer vleesch, boter en eieren ge-
geten worden, wat meer wollen kleederen
worden gedragen en versleten, wat betere
woonsten worden gebouwd en als ware België
door eene tooverroede aangeraakt geworden,
zou het verschoonen en verlevendigen.

Er zou werk zijn in overvloed, de loonen
zouden klijmen, de lach kwam op de lippen,
de gezondheid in het lichaam, het leven in
het bloed, en op den zolder van den werkmans
in de hut van den boer zouden de blijde
zangen weerklinken van den eerlijken, naaf-
stigen man, die gelukkig is in het zweet zijns
aanschijns brood, vleesch en bier voor hem
en zijne familie te kunnen winnen.

Neen, geloof ze niet, landslieden, de
vijanden des volks die u komen zeggen, dat
de werklieden der steden uwe vijanden zijn.

Uwe vijanden en onze vijanden zijn de rijke
nietsdoeners, die steeds hofsteden bij hof-
steden, weiden bij weiden, bosschen bij bos-
schen koopen, boeren van hun land verjagen,
fortijnen verbrassen en verspelen en nog
altijd fortuinen vergaren, werklieden door
machines vervangen en voor ieder miljoen
dat zij rijker worden, tien duizend ongeluk-
kigen te meer hebben gemaakt.

De luie nietsdoeners en nietswetters bar-
sten van overvloed, de naastige werkmans en
boer rolt gestadig den berg af. Dit schande-
lijk onrecht is de schuld van vermeerderden
nood en onverdiende weelde.

En wij, socialist, die dit luidop durven
zeggen; wij, die de rijken hunne misdaad
tegenover de armen in 't aangezicht durven
slaan, wij worden daarom vervolgd, daar-
om moeten wij uit den Werkrechtterraad!
Daarom smeden de rijke katholieken en libe-
ralen helsche plannen tegen ons, daarom
wordt gij nu allen opgetrommeld om tegen
ons te gaan kiezen en daarom wordt de kie-
zerslijst vervalscht.

Maar wij hebben vertrouwen in uw gezond
verstand.

Gij zult u op sleeptouw niet laten nemen
door de rijken, die sinds 1830 meester zijn,
en niets voor u deden, evenmin als voor ons.

Zestig jaren zijn wij geen kiezer geweest,
maar gij ook niet.

Eindelijk hebben wij het stemrecht, maar
wie streed er voor? De rijke grondeigenaars?
De rijke fabriekanten? Voor den drommel
niet! Die heeren waren er tegen, zij vonden
u te dwaas om te kiezen en ons te slecht.

En zonder de socialist, die meetings op
meetings, manifestatie op manifestatie
hielden, 100 duizend werklieden naar Brussel
brachten en met 500 duizend man den arbeid
lieten staan, zouden die fameuze rijke vrien-
den van boer en werkmans, u en ons nog
altijd zonder stemrecht hebben gelaten.

Dat is de waarheid.

Gij en wij moeten knoeien 't leven lang om
de rijken hunne renten op te brengen en in
onzen ouden dag mogen wij kreveeren als
een hond. Pensioen hebt gij niet, wij ook
niet. De nietsdoende sabelslepers hebben
integendeel een vet pensioen.

Uw onderwijs is gebrekkig, het onze ook.
Om u te leeren het land bebouwen en ons te
leeren schilderen, spinnen, weven, enz., zijn
er geene scholen, maar om u en ons te leeren
schieten en moorden, daarvoor zijn er kazer-
nen en kampen, geweren en kanonnen, fort en
miljoenen!

Wordt een burger op een trein gekwetst,
zijne familie trekt 20, 50, ja 60 duizend frank
en meer, en de weduwen en weezen der werk-
lieden, die jaarlijks met honderden worden
vaneen getrokken in fabrieken, verdrinken
op zee of sterven in de mijnen, krijgen geen
cent, geen rooden duit.

Hebben wij jaren bij onzen baas gewerkt en
hem helpen verrijken, hij werpt ons de straat
op als hij ons voor 1 centiem min vervangen
kan; hebt gij, landbouwers, uwe pacht-
hoeven, de zaailanden verbeterd, arbeid,
gelden en kennissen er in gestoken en uwe
pacht is uit, gij moogt vertrekken als de
eigenaar nu een ander pachter maar kan
krijgen en dat zonder een cent schadever-
goeding voor de verbetering aan **zijn** land
er aan gebracht door u.

Hoe meer wij werken, hoe min wij hebben.
't Is juist hetzelfde met u.

In 1846 was in Oost-Vlaanderen het zaai-
land de hectare doorgaans 3139 frank waard
en aan 87 frank verpacht; in 1890 was de-
zelfde grond 5793 frank waard en werd hij
voor 132 frank verpacht.

In 44 jaren was dus hetzelfde stuk grond
van 10 duizend vierkante meters 2600 frank

in ronde cijfers en 45 frank in jaarlijksche
pacht geklommen.

Wie heeft de 2600 frank meerwaarde aan
den grond geschonken? De eigenaar, terwijl
hij te Gent in zijn paleis, op den buiten in
zijn kasteel, of in de badstad op zijne villa
was? Neen, de boer heeft de meerwaarde ge-
schonken door zijn meerarbeid, meer ken-
nissen en meer zorgen.

En wat is de beloning van den boer voor
de meerwaarde die hij aan Vlaanderen grond
schonk? Dat hij meer moet betalen, want
zijne pacht vermeerderde met 45 frank per
jaar.

Ziedaar, landbouwers, het schandelijk ge-
volg van het huidige stelsel?

De eigenaar doet niets en hij verrijkt.

De boer doet alles en hij verarmt.

En 't zijn diezelfde rijken, die u uitplun-
deren gelijk ons, die u tegen ons, ons tegen
u opjagen,

LANDBOUWERS, KIEZERS!

Genoeg gewroot voor rijken. Te lang ge-
streden tegen broers.

Op, op, als één man op! Wij blazen het
rallement, wij trompetten de vereniging aller
verdrukten van stad en buiten.

Allen op! Wij zijn in 't land den arbeid,
het verstand en de meerderheid! Wij moeten
de wet zijn. 't Is onnoodig voor ons, ons nog
langer te laten uitzuigen door een handvol
luie nietswaardigen!

Op, op! De kiezer, die aan zijnen meester
den rug toont, krijgt er op! Hij, die hem de
tanden toont, doet zich ontzien.

Doet u ontzien door te stemmen voor de
mannen, die openlijk voor uwe belangen
durven uitkomen.

ZONDAG 17 DECEMBER

ALLEN NAAR DE

STEMBUS

**Vreest niets, de stemming is geheim, zij
is met het gangsen!**

Niemand weet voor wie gij stemt en gij
kunt gemakkelijk den klopp aan den slechten
meester geven, die u met uwe broeders der
steden wil in twist brengen.

Kiezers van den buiten!

Eens of morgen hebt gij een geschil met
uwen patroon, die gij voor den Werkrechtterraad
zult brengen.

Al uwe moeite, al uwe kosten zullen ver-
loren zijn, wanneer gij geene mannen naar
den Raad zendt, die de armen durven verde-
digen en van de rijken niet afhangen.

De eenigste raad waar uwe belangen wor-
den verdedigd, is de Werkrechtterraad.

Komt de raad nu geheel en al in handen
der rijken, dan is het eenigst beetje recht,
dat gij in België hebt, verloren, en dat door
uwe schuld.

Naar de stembus! Naar de stembus! Allen
zonder uitzondering, onder den kreet:

Leve de socialist!

Weg met de uitgekochten!

Weg met de uitkoopers!

Weg met de knoeters der kiezerslijsten!

Weg met de fabriekanten valsche kiezers!

Weg met de vijanden der armen!

*Weg met hen die d'armen verraden en ver-
koopen!*

WEG! WEG!! WEG!!!

LEVE DE SOCIALISTEN!

Nog hervormingen door de socialisten gevraagd

Gezel Ansele volledige in de Meeting
maandag avond in *Valentino* gehouden, de
reeks van hervormingen, die de socialist
eischen voor den Werkrechtterraad.

Het volgende punt onder andere verdient
ten volle de aandacht.

Wanneer een getuige ontbreekt op een cor-
rectionneel tribunaal of voor een assisenhof,
wordt hij onmiddellijk en terecht zwaar ge-
boet. Inderdaad, de justitie mag niet ver-
plicht worden, hare werkzaamheden uit te
stellen, nuttelooze of halve zittingen te hou-
den, die stukken van menschen kosten, om
plezier van eenige kwaadwilligen, die hunne
getuigenis weigeren.

In den Werkrechtterraad, gebeurt het
nochtans meermalen, dat de patroon, niet als
getuige, maar als beschuldigde ontbreekt,
wanneer hij voor den Werkrechtterraad ge-
roepen wordt.

Wat doet men dan? Straft men den baas?
Volstrekt niet, men heft de zitting, de werk-
man wordt teruggezonden, men stelt zijnen
tijd, soms zijn loon en is hij van den buiten,
men doet hem veel moeite en groote kosten
aan, die soms meer bedragen, dan hetgeen
hij te goed heeft.

Intusschen wordt de patroon vriendelijk
verwittigd, om toch de goedheid te hebben
zich te derangeren.

Wij protesteerden tegen deze toegevenheid.

Is de baas zonder geldige redenen afwezig,
dan stellen wij voor hem eerstens al de kosten
te doen betalen die deze werkeloze zaak
medebracht, het verlet en de onkosten van
den werkmans van stad of buiten, al ware er
een goed bed en een beafstuk bij *getach en*

ADMINISTRATIE
 Onge-
 ven wor-
 nomen.
 Bericht
 stakinge
 moeten d
 eenig. g

MAA
VOORD
 in vo
Lie
 Alle par
 her lid-ka
 Partijge
 venscht.

Ma
Open
 in het G
AGORDE
tersraad
 Tegens
 in den M
 Sp

De w
 De kapit
 n klassen
 en hun l
 dige vijan
 dien 't m
 a.
 Om daarv
 chts de K
 Het drie
 oeid ook
 vongen m
 Maar ree
 volkshat
 ug te no
 rikkend
 Een stuk
 t een pr
 reld niet
 studie g
 oopen, e
 a dan zij
 den krijg
 nige broe
 ken.
 En wie kn
 De onder
 eerden, d
 komst de
 , die m
 ae stem.
 lisschien
 de wetge
 heel 't lan
 canaille
 strijd ko
 .
 Ook de u
 hetzelfde
 en heeft
 lijken aan
 testatiën
 diehier h
 eering ge
 « Zullen
 de opgeno
 woonlijk
 ondersteu
 schouwd
 op van 't
 riemaal r
 en maand
 uiten gene
 » Al wie
 ntvangen,
 uit nieu
 de algen